

10. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunnan, tutkijalautakunnan, tulo- ja omaisuusverolautakunnan ja näiden lautakuntien yhteisen verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1949 sisälsi seuraavaa:

Taksoituslautakunta

Lautakuntaan ovat kuuluneet seuraavat jäsenet: työnjohtaja A. A. Ahdekivi, tarkastaja A. Ahola, filosofian maisteri A. F. Alenius, tarkastaja K. Altti, verotusvirkaileija A. R. Bockström, pankinprokuristi C. G. von Bonsdorff, jonka vapauduttua toimestaan maaliskuun 23 p:stä lähtien raitiovaunukuljettaja G. A. Dubb, kirjeenkantaja R. R. Bäckström, toimitusjohtaja W. J. Elki, kähertäjä M. W. Fager, peltiseppä K. V. Granlund, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. E. W. Haaki, kamreeri R. A. Hasselblatt, toimitusjohtaja T. E. Huttunen, sihteeri T. A. Hänninen, kirjaltaja V. J. P. Kalervo, kassanhoitaja V. M. Keskimäki, verotusvirkaileija A. O. Keskiväli, sähköasentaja E. Kulmala, pankinjohtaja L. E. Levämäki, maanviljelijä L. E. Lindberg, varatuomari K. A. A. Linturi, toimittaja M. L. Nieminen, varatuomari T. J. Nordberg, verotusvirkaileija K. B. Nylander, varatuomari H. R. Olsson, kauppatieteiden kandidaatti E. E. Palmu, kirvesmies E. Peuranen, kirurgian ja lääketieteen tohtori H. Pitkänen, jonka vapauduttua toimestaan toukokuun 4 p:stä lähtien talousneuvos E. Kilpiä, toimitusjohtaja I. Pormala, hioja H. J. Poutanen, jonka vapauduttua toimestaan huhtikuun 13 p:stä lähtien isännöitsijä V. A. Ahde, talousneuvos G. Pätynen, kansakoulun johtajaopettaja S. T. Rekola, taloudenhoitaja J. V. Slup, vapaaherra R. Standertskjöld-Nordenstam, kauppias K. A. Teräskallio, taksoitussihteeri T. M. Uimonen, rouva A. L. Valkama, kirvesmies V. Valoranta, jonka vapauduttua toimestaan helmikuun 9 p:stä lähtien muurari D. F. Välimaa, postivirkaileija J. P. O. Valpas, postivirkaileija O. A. Vaulo, kamreeri G. N. Weckström, autonasentaja H. A. Vesterlund, varatuomari J. R. E. Westin, kauppaneuvos L. Viljanen ja toimitusjohtaja K. M. Virva.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi varatuomari Nordberg ja varapuheenjohtajana tarkastaja Ahola.

Laajempia ja tärkeämpiä kysymyksiä yleiskokousta varten valmisti lautakunnan asettama valmisteluvaliokunta, johon varatuomari Nordbergin puheenjohtajana ollessa kuului yhdeksän jäsentä.

Lautakunta toimi yhteentoista jaostoon jakaantuneena ja sillä oli 6 yleiskokousta; jaostoilla oli yhteensä 531 kokousta sekä valmisteluvaliokunnalla 7 kokousta.

Lautakunnan yleiskokousten pöytäkirjat sisälsivät yhteensä 31 pykälää ja valmisteluvaliokunnan pöytäkirjat 33 pykälää. Yleiskokoukset päättivät seuraavista asioista: puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta; tuloilmoitusten antoajasta; ilmoitusajan pidentämisestä tehtyjen anomusten käsittelystä; valmisteluvaliokunnan asettamisesta; verovelvollisille annettavassa kuulutuksessa kosketeltavista asioista; rakennusten arvonpoistoista; käyvän vuokran määräämisestä palkannauttijain kokonaan tai osaksi vuokravapaasta asunnosta; virkapukujen hankkimisesta johtuneiden menojen vähennys-

kelpoisuudesta; virkamiesten edustuskulujen vähennyskelpoisuudesta; soittajille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; teatteri- ja filminäyttelijöille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; ammattikirjallisuuden hankkimisesta johtuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta; rajavartiolaitoksen palveluksessa olevien toimirahojen sekä puolustuslaitoksessa palvelevien leirirahojen ja merivartiostoissa palvelevien purjehdusrahojen ym. vähennyskelpoisuudesta; työpaikkaan ja takaisin tehtyjen matkojen aiheuttamien kustannusten vähennyskelpoisuudesta; kuolleen henkilön tulon verottamisesta, jos häneltä jäi leski ja turvattomia lapsia; sairauskulujen vähennyskelpoisuudesta; luontoisetujen arvoista; liitosalueen taksoitusperusteista; lautakunnan jakaantumisesta jaostoihin; tulonvähennyksestä erinäisille työntekijäryhmille työkalujen kulumisesta; kiinteistöjen harkintataksoituksesta; sekä neljän jäsenen valitsemisesta tutkijalautakuntaan.

Lautakunnalle saapui muiden paikkakuntien taksoituslautakunnilta ja muilta viranomaisilta suuri määrä tiedusteluja ja tiedoituksia taksoitusta koskevista asioista, koskien enimmäkseen yksityisiä verotusobjekteja.

Taksoitus, joka toimitettiin v:n 1948 tulojen perusteella, valmistui elokuun alussa ja taksoitusluettelo oli verovelvollisten nähtävänä mainitun kuukauden 15 p:stä 29 p:ään. Taksoituksen tuloksesta mainittakoon, että tuloilmoitusten lukumäärä oli 239 731 ja verotettujen lukumäärä 214 733 sekä että veroäyriä kertyi 457 518 225, joista kiinteistötulosten osalta 11 447 112 äyriä, elinkeinosta ja ammatista 118 777 405 äyriä ja palkanluontoisista tuloista 327 293 708 äyriä.

Tutkijalautakunta

Lautakuntaan kuuluivat maistraatin jäsenet kunnallispormestari W. V. Henriksson, puheenjohtajana, kunnallisneuvosmiehet Y. N. Similä ja J. Lappi-Seppälä sekä v.t. oikeusneuvosmies R. H. Lax; kaupunginvaltuuston valitsemina jäsenenä postimies T. Aaltonen, maalari K. V. Andersson, toimitusjohtaja E. V. Hasa, asemamies E. V. Heinonen, toimitusjohtaja L. J. Kinnunen, säästöpankinjohtaja O. H. A. Lindberg, oikeusneuvos N. M. Luukanen ja varatuomari B. G. Reh binder; sekä taksoituslautakunnan valitsemina filosofian maisteri A. F. Alenius, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, talousneuvos G. Pätynen ja auton asentaja H. A. Vesterlund.

Lautakunta käsittelee taksoituksesta tehdyt muistutukset, joita oli n. 3 250, syyskuussa. Lautakunnan käsiteltäviä muistutukset veroäyrimäärä aleni 455 587 965:een, joista tuli kiinteistöjen osalle 11 375 011, elinkeinotulojen osalle 117 313 468 ja palkanluontoisten tulojen osalle 326 899 486 äyriä. Tutkijalautakunnan päätös ja kunnallisverojen kanto luettelo pidettiin nähtävänä lokakuun 26 p:stä lukien 14 päivän ajan. Veroäyriä hinnaksi vahvistettiin 10 mk.

Tulo- ja omaisuusverolautakunta

Lautakuntaan kuuluivat valtiovarainministeriön määrääminä varatuomari J. R. E. Westin, puheenjohtajana, varatuomarit J. E. Blomkvist, K. A. A. Linturi, T. Nordberg ja E. Helanen, hovioikeudenauskultantit W. W. Wirtanen, A. Jalanne, E. Kivikari, K. Paavola, L. Salovaara ja R. Zeiden, kansliapäällikkö V. Nikko, revisorit V. Suosalmi, L. Kallio, I. Krieg ja K. Lindroos, ekonomi K. Erander, jaostopäällikkö W. Leinonen, filosofian maisterit A. F. Alenius ja K. Rautakoski, osastonjohtajat E. Biström, A. Denisoff, V. Kaarreskoski, U. Lehmusvuori, A. Pettersson, E. Pöysti, V. Rautapalo, K. Saarinen, S. Sinervä, A. Standertskjöld, G. Willberg ja O. Vuorimies, verotusvirkailijat J. Ekroos, M. Klinthe ja T. Tuunanen, pankinjohtaja L. Levämäki, toimitusjohtaja K. Linnos, tarkastaja U. Merilinna, toimitsija E. O. Saastamoinen ja ilmoituspäällikkö A. Valkama. Lisäksi kuului lautakuntaan sama lukumäärä ministeriön määräämiä varamiehiä.

Kaupunginvaltuuston valitsemina kuuluivat lautakuntaan varatuomarit K. B. von Fieandt ja R. A. O. Rosenius, hovioikeudenauskultantti M. S. Aarniala, toimitsijat K. K. Andersson ja M. L. Nieminen, isännöitsijä B. T. Björkman, verotusvirkailijat A. R. Bockström, A. O. Keski-Väli ja K. B. Nylander, työnjohtaja Y. M. Broman, kamreerit A. G. R. Estlander, A. I. Penttilä ja F. M. Rautio, asematarkkaaja I. R. Hast, pankinjohtaja A.

Immonen, toimitusjohtajat A. A. Kivilahti ja K. M. Virva, johtaja A. R. Kotilainen, rouva E. S. Linnanvirta, sorvaaja S. V. Loimunoro, kirvesmies K. V. Niinikoski, toimittaja N. K. Nilsson, vahtimestarit V. A. Puska ja J. V. Veiniö, talousneuvos G. Pätynen, filmityöntekijä A. E. Räisänen, ekonomit Y. J. M. Salmi, J. V. Saraste ja K. V. Teittinen, filosofian maisterit C. S. Stenius ja T. F. Tarponen, taksoitussihteeri T. M. Uimonen ja ylijunailija A. W. Vinberg. Valtuuston valitsemia varamiehiä oli sama lukumäärä.

Lautakunta toimi seitsemänä jaostona ollen kullakin jaostolla ministeriön määräämät puheenjohtaja ja valtionasiamies. Ensimmäisen yleiskokouksensa lautakunta piti tammikuun 10 p:nä, toisen helmikuun 4 p:nä ja kolmannen toukokuun 27 p:nä, kun taas jaostokokoukset kestivät lokakuun loppuun saakka.

Kertomusvuonna toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:lta 1948 ja II omaisuudenluovutusverotus v:n 1947 omaisuuden perusteella. Tulo- ja omaisuusveroluettelon ja eräiden valtionverojen jälkiverotuksia koskevien veroluettelojen lyhennysotteet olivat asianomaisten nähtävinä marraskuun 10 p:stä saman kuukauden 23 p:ään sekä II omaisuudenluovutusveron veroluettelon lyhennysote tammikuun 7 p:stä saman kuukauden 20 p:ään, sanotut päivät mukaan luettuina.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk	
Tulovero	10 289 239 771	
Omaisuusvero	663 705 652	
Veronkorotus ¹⁾	29 036 789	
Jälkivero edellisiltä vuosilta	64 306 710	11 046 288 922
Palautettava ennakkomäärä	409 763 315	
Ei palautettavat ennakot	36 248	409 799 563
Tuloista pidätetty veron ennakko	2 432 414 230	
Ennakkoverolipuilla maksuunpantu veron ennakko ...	6 206 245 936	
Suoritettava veromäärä	2 815 462 018	
Poisjätetyt pennimäärät	46 301	
Vähennykset ²⁾	1 920 000	11 456 088 485

Verotettujen lukumäärä oli 186 160 ja veroilmoitusten lukumäärä 240 123.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin 3 285 määräaikaista valitusta.

II omaisuudenluovutusverotuksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk
Osakeyhtiöille määrätty vero	736 800 534
Osuuskunnille	126 022 770
Muille verovelvollisille määrätty vero	527 872 925
Yhteensä	1 390 696 229

Verotettujen lukumäärä oli 48 026. Verotuksesta tehtiin 1 063 määräaikaista valitusta.

Verotusvalmisteluvirasto

Kertomusvuonna toimi varatuomari J. R. E. Westin viraston johtajana sekä varatuomari J. E. Blomkvist apulaisjohtajana.

Vuoden aikana viraston palveluksessa olevia viranhaltijoita määrättiin uusiin virkoihin virastossa seuraavasti: jaostopäälliköiksi apulaissihteeri A. A. Jalanne syyskuun 1 p:nä ja liiketarkkaaja T. A. Tuunanen lokakuun 1 p:nä, apulaissihteeriksi ylimääräinen apulaissihteeri K. Marjola, asianvalvojan apulaiseksi ylimääräinen tarkkaaja J. Bertell sekä kiinteistöosaston tarkkaajiksi ylimääräinen tarkkaaja M. Roussi ja apulaisosaston johtaja

¹⁾ V. 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 96 §:n perusteella. — ²⁾ V. 1944 annetun alusverolain 13 §:n perusteella.

E. O. Saxberg, kaikki lokakuun 1 p:nä, tarkkaajaksi ylimääräinen tarkkaaja J. Hellstén tammikuun 1 p:nä, toimistoapulaisiksi kanslia-apulainen A. Pesonen elokuun 1 p:nä, kanslia-apulaisiksi ylimääräiset kanslia-apulaiset H. Pakkanen tammikuun 1 p:nä, K. Kärkkäinen, R. Popoff, A. Talsi, I. Viitasalo, E. Willman, K. Palo, M.-S. Ahnger ja H. Vogt toukokuun 1 p:nä sekä M. Linnanvirta heinäkuun 1 p:nä.

Vuoden kuluessa otettiin toimistoapulaiseksi rouva E. Lagerberg huhtikuun 1 p:nä ja kanslia-apulaiseksi neiti A. Kukkonen toukokuun 1 p:nä.

Vuoden kuluessa erosivat viraston palveluksesta seuraavat henkilöt: jaostopäällikkö K. R. Zeiden syyskuun 30 p:nä, apulaissihteerit K. Marjola ja L. Salovaara joulukuun 31 p:nä, liiketarkkaaja L. Lindroos elokuun 31 p:nä, tarkkaaja S. Saarinen elokuun 1 p:nä, toimistoapulaiset T. K. Lindstedt elokuun 15 p:nä, A. Sillanpää helmikuun 28 p:nä ja A. C. E. Tanskanen joulukuun 31 p:nä sekä kanslia-apulaiset E. Ahola tammikuun 6 p:nä, T. Jääskeläinen ja M. Oras maaliskuun 1 p:nä ja H. Vogt kesäkuun 4 p:nä. Jaostopäällikkö K. Lindroos kuoli toukokuun 2 p:nä.

Virkavapautta nautti kertomusvuoden aikana 128 viranhaltijaa, heistä 120 sairauden perusteella; loma-aika vaihteli 3 päivästä 217 päivään.

Kunnan varoista vuoden aikana suoritettiin palkkaa sääntöpalkkaisille viranhaltijoille 14 580 720 mk, tilapäisille virkailijoille 38 233 421 mk ja ylityökorvauksina 2 287 510 mk, kun taas valtion varoista suoritettiin pysyväisille toimenhaltijoille 17 023 430 mk varsinaisina palkkoina ja 2 039 315 mk ylityöstä, tilapäisille apulaisille 33 858 016 mk ynnä lisätöyvoiman käyttämisestä yksinomaan valtion verotuksissa 17 550 756 mk. Tuntipalkka oli vuoden aikana miehillä 90—170 mk ja naisilla 65—77: 68 mk.

Viraston huoneistosta maksettiin vuokraa kunnan varoista 2 976 642 mk ja valtion varoista 3 061 698 mk. Kertomusvuoden päättyessä oli viraston käytössä kunnan varoilla ostettua kalustoa 1 454 601: 15 mk:n arvosta ynnä kirjoitus- ja laskukoneita 2 073 098 mk:n arvosta sekä valtion varoilla hankittua kalustoa 1 537 555: 90 mk:n arvosta ynnä kirjoitus- ja laskukoneita 1 834 881: 75 mk:n arvosta.

Kunnallistaksoituksista tehtyjen valitusten johdosta 2 803 lausuntoa lähetettiin lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle, kun taas valtion verotuksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin n. 7 100 valtioneuvoston jäsenen vastinetta läänien tarkastuslautakunnille ja 620 lausuntoa valtiovarainministeriölle. Sitä paitsi eri virastoille lähetettiin 1 568 kunnallistaksoitusta tahi valtionverotusta koskevaa muuta kirjelmää. Vuoden kuluessa saapui sellaisia kirjelmiä, joissa ei pyydetty lausuntoa, 437 kunnallisverotusta koskevaa ja 665 valtion verotuksia koskevaa. Lisäksi eri osastoilta lähetettiin ja osastoille saapui suuri määrä erilaisia virkakirjeitä. Kaupunginhallituksen käsiteltävänä oli 1 042 kunnallisveroa koskevaa verovapautusasiaa, joista sellaisia, joissa vero oli poistettu, 437, joissa veroa oli oikaistu, 223, joissa vero oli pysytetty muuttamatta, 330, ja joissa veron maksuaikaa oli pidennetty, 52.

Kansaneläkemaksua koskevia lyhennysasioita oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 832, joista sellaisia, joissa maksu oli poistettu, 404, joissa maksua oli oikaistu, 257, ja joissa maksu oli pysytetty muuttamatta, 171.

Asiamiesosaston toiminnasta mainittakoon seuraavaa: Osastolla suoritettuna valmistavan työn jälkeen oli rikospoliisille enempiä toimenpiteitä varten ilmoitettu 104 rikosta. Näistä oli 16 varsinaista veronkavallusrikosta, 3 leimaverolain säännösten rikkomista, 10 tapausta, joissa oli kysymyksessä rikoslain 36 luvun 10 tai 11 §:ssä tarkoitettu rikos, sekä 75 ennakkoperintälain, kansaneläkelain ja työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain säännösten rikkomista, joihin useissa tapauksissa liittyi rikoslain 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos. Useimmissa tapauksissa tuomittu rangaistus oli sakkoa, mutta eräissä tapauksissa raastuvanoikeus tuomitsi myös vapausrangaistuksia, ankarimman rangaistuksen ollessa 7 kuukautta kuritushuonetta. Valtiolla näissä rikosasioissa tuomittiin vahingonkorvauksia 961 592 mk. Monissa tutkituissa tapauksissa, jotka eivät aiheuttaneet syytettä, hankittiin verotuksessa varteenotettavia tietoja verovelvollisten tuloista ja varoista sekä huolehdittiin siitä, että osakekaupoista aikanaan maksamatta jätetyt leimaverot tulivat perityiksi. Kaupungin lakimiehen ja Uudenmaan lääninhallituksen pyynnöstä verosaatavien valvontaa varten annettiin lausunto n. 260 vuosihaaste-, konkurssi-, pakkohuutokauppa- ja pesäeroasiassa.

Edelleen mainittakoon, että palkanpidätyksen toimittamisen valvonnan tehostamiseksi viraston välittömässä yhteydessä toimivien, valtiovarainministeriön tehtävänsä

määraamien ennakkopidätyksen valvojien lukumäärä korotettiin elokuun 1 p:stä neljästä neljäntoista.

Valmisteluviraston menot nousivat kertomusvuonna kunnan osalta 63 883 446 mk:aan ja valtion osalta 81 549 661 mk:aan. Varsinaisia tuloja ei virastolla ollut muita, kuin evan-
gelisluterilaisten seurakuntien taksoitusluettelon kappaleesta suorittama 450 000 mk:n korvaus, josta puolet tilitettiin suoraan rahatoimistolle kunnan osuutena ja toinen puoli lääninkonttorille valtion osuutena, sekä toimituskirjojen lunastuksia kunnalle 68 305 mk ja valtiolle 54 860 mk, mitkä määrät niinkään tilitettiin rahatoimistolle ja lääninkonttorille.
